

JOAKIMFEST 15 - Međunarodni pozorišni festival - Knjaževsko-srpski teatar

POZORIŠTE U IZOLOVANOM DRUŠTVU

8. oktobar, 20 č.

GUSTAV JE KRIV ZA SVE

Po crtanom filmu „Gustav“

Koncept i režija: Kokan Mladenović

Pozorište „Kostolanji Deže“, Subotica (Srbija)

9. oktobar, 20 č.

Rajner Verner Fazbinder

ZAŠTO JE POLUDEO GOSPODIN R?

Režija: Bobo Jelčić

Jugoslovensko dramsko pozorište, Beograd (Srbija)

10. oktobar, 20 č.

Henrik Ibzen

LUTKINA KUĆA

Režija: Botond Nad

Mađarsko pozorište Kluž, Kluž (Rumunija)

11. oktobar, 20 č.

Tijana Grumić

KO JE UBIO DŽENIS DŽOPLIN?

Režija: Sonja Petrović

Srpsko narodno pozorište, Srbija

12. oktobar, 20 č.

FILOKTETOVA RANA

Po komadu Hajnera Milera „Filoktet“

Režija: Boris Krastev

Pozorišna laboratorija „Sfumato“, Sofija (Bugarska)

13. oktobar, 18 č. i 21 č.

Džordž Orvel

ZIVOTINJSKA FARMA

Režija, dramatisacija i adaptacija: Ljupčo Georgievski

Narodno pozorište „Anton Panov“, Strumica (Severna Makedonija)

FESTIVALSKI TIM

DIREKTOR

Miloš Krstović

UMETNIČKI DIREKTOR I SELEKTOR

Slobodan Savić

VIZUELNI IDENTITET I KATALOG

Slobodan Savić, odgovorni urednik

Milena Vučković, grafički dizajner

PREVODIOCI

Boris Tiosavljević (engleski jezik)

Venko Andonovski (makedonski jezik)

LEKTOR

Aleksandra Radovanović

WEB SAJT

Zoran Miljković

ODNOSI S JAVNOŠĆU

Jovana Perić

BILTEN

Zoran Mišić, novinar-urednik

Aleksandar Đoković, tehnička priprema

ŠEF TEHNIKE

Saša Đorđević

TEHNIČKI KOORDINATOR

Ana Kolbjanova

DOMAĆINI TRUPA

Ivan Vidosavljević

Čedomir Štajn

Marija Rakočević

Ana Kolbjanova

Nenad Vulević

FINANSIJSKA SLUŽBA

Danijela Milenković

Snežana Nedeljković

Danijela Stević

Snežana Ristić

PRAVNA SLUŽBA

Svetlana Borković

Nadica Ognjanović

ORGANIZATOR

Boban Urošević

FOTO I VIDEO

Dragan Vučković

RAZVODNICE

Srna Ikić i Milica Anđelković

VOLONTERI/KE

Kancelarija za mlade Kragujevac:

Nikola Šarkočević, Stanislav Pantović,

Marija Peković, Ljiljana Božović, Slađana Jovanović

i Jelena Petrović.

BILTEN

Joakimfest 15 • broj 1 • 8. oktobar 2020.

Reč umetničkog direktora i selektora

POZORIŠTE U IZOLOVANOM DRUŠTVU

Posle Covida 19 svet više neće biti isti kao pre. To je globalno mišljenje, opšte mesto i čvrsto ukorenjena floskula naše svakidašnjice. Već mesecima živimo u svetu i vremenu „nove normalnosti“ koja, između tolika toga ostalog, nalaže i fizičku distancu među ljudima. Takozvana nova normalnost lišila nas je dodira i zagrljaja, rukovanja i poljubaca. Zatvorila je međudržavne granice, pozorišta i bioskope, koncertne dvorane i muzeje, restorane i sportske stadione, škole i univerzitete... Izolacija, samoizolacija i fizičko distanciranje postali su naša svakodnevnica, način života i ophođenja, kao da do sada nismo bili dovoljno zatvoreni u sebe i sopstvene domove, kao da nismo bili dovoljno otuđeni i (samo)izolovani u sopstvenoj usamljenosti, u veštačkim, virtualnim i viralnim svetovima.

Da li je ta „nova normalnost“ gorki plod i pogubna posledica pandemije virusa Covid 19, koji je pokorio svet bez trunke baruta, ili je to način života na koji smo se odavno navikli (ili su nas navikavali), onog trenutka kada smo pristali da svoja osećanja izražavamo sms porukama, emotikonima i stikerima, a da nam „realnost“, opipljivost, nepovrljivost i užitek stvarnog života posreduju elektronski mediji i društvene mreže? Možda će nam vreme i dalji sled događaja u ovom, za mene nema sumnje, naopakom svetu pružiti neke odgovore ili smernice.

Možda. Naša je dužnost kao samosvesnih i odgovornih pojedinaca, kao što je to dužnost odgovornog pozorišta i umetnosti uopšte, da postavljamo pitanja. Ne moram posebno da naglašavam i objašnjavam koliko je bilo teško, naporno i stresno, u po-

jednim trenucima čak iscrpljujuće, sačinili ovogodišnju selekciju i organizovati Festival u uslovima pandemije, straha i podozrenja, zatvorenih pozorišta i granica, uz nemogućnost da zdrav razum predvidi šta će biti sutra, a kamoli mesec ili nekoliko meseci unapred. Ali, ja nisam odustajao, ni u jednom trenutku, a selekciju sam zaokružio još početkom jula meseca. Uostalom, lako je odustati kada nemate selekciju kvalitetnih predstava.

Organizacija međunarodnog pozorišnog festivala u ovakvim (ne)uslovima, kada je

većina festivala i drugih manifestacija otkazana u zemlji i svetu, vrhunski je podvig i za organizatore i za domaćine, ali, i pre svega, za sva pozorišta koja ove godine učestvuju na Festivalu u nenormalnim uslovima „nove normalnosti“. Knjaževsko-srpski teatar i grad Kragujevac mogu biti ponosni na to. Dakle, uprkos teškoj i neizvesnoj situaciji, Joakimfest i ove godine slavi i ne guje estetski sofisticirano, društveno odgovorno, subverzivno i emancipatorsko pozorište koje se hvata u koštac s gorućim problemima i fenomenima vremena i sveta u kojem živimo. Najzad, i da se u potpunosti razumemo, ovogodišnja selekcija nije iznuđena pandemijom, niti je rezultat bilo kakvih kompromisa. Ovih pet predstava bi učestvovala na 15. Joakimfestu i da nije Covida 19, jer to zaslužuju svojim estetskim kvalitetima, tematskim opsegom i mastralnom glumačkom igrom.

Svet je i pre pandemije virusa Covid 19 bio polarizovan i podeljen. Na bogate i siromašne, na velike sile, globalne vladare i male narode, na velike i male kulture... Danas je svet podeljen, uz sve nabrojane i nenabrojane podele, na zdrave i bolesne od virusa Covid 19,

na one koji sebi mogu da obezbede odgovarajuće lečenje i one koji to ne mogu, na one koji će moći da kupe vakcinu i one koji to neće moći. Podnaslov ovogodišnjeg festivala (*Pozorište u izolovanom društvu*), na prvi pogled, referira na tešku situaciju u kojoj su se našli svet, umetnost i pozorište u vremenu pandemije. Ali to je samo prvi sloj, prvi nivo značenja. Ono što je još važnije, birao sam predstave koje na relevantan pozorišni način tematizuju život u izolovanom

društvu. Sve jedno da li smo izolovani zbog bolesti, siromaštva, uskraćenih ljudskih prava, unutar sopstvene porodice i braka (kao Ibzenova *Nora*), unutar mikro totalitarne zajednice koja aludira na društvo u celini (*Životinjska farma*), u svetu postistine (*Filoktetova rana*), kategoričkog imperativa napretka i uspeha (*Zašto je poludeo gospodin R?*) ili kao manipulacijama podložna glasačka mašina i jeftina radna snaga čiji je

protagonista takozvani mali čovek (*Gustav je kriv za sve*).

Mi koji živimo na Balkanu, i u Srbiji, vrlo dobro znamo kako je živeti u izolovanom društvu: izolovanom ekonomski, politički, kulturno... iza zatvorenih granica, iza spuštenih rampi.

Pozorište koje na umetnički i estetski referentan način tematizuje različite vrste izolacije, koje uprkos zahtevanoj fizičkoj

distanci prelazi rampu, u središtu je moje ovogodišnje selekcije. To je suština. Covid 19 je samo jedna od referenci, sveprisutni povod i preteća posledica.

Uprkos takozvanim novim pozorišnim tendencijama, uprkos teorijama i studijama koje pokušavaju da ih objasne, istinsko pozorište ne postoji bez prisustva živog glumca na sceni, kao što ne postoji ni bez publike. Tako je odvajkada, od prvih igrokaza naših dalekih predaka u jedva osvetljenim pećinama, od antičke Grčke do danas. U to smo se najbolje uverili proteklih meseci dok smo gledali snimke pozorišnih predstava koji su preplavili internet. Pozorište je uvek bilo za zajednicu i u zajednici, onih na sceni i onih u gledalištu. Kolikogod to bilo u nesaglasju sa savremenim teorijama performativnih umetnosti, bez te zajednice, bez interakcije glumaca i publike, nema istinskog pozorišta. Pozorišna predstava je neponovljiv, jedinstven čin. Kao što ne možemo ući u istu reku dvaput, tako ne možemo dvaput gledati istu predstavu, bez obzira koliko je puta iznova gledamo. U tome je neponovljiva čar pozorišne umetnosti. Zato verujem da će gledaoci i ove godine uživati u izabranim predstavama, bez obzira što će publika morati da nosi maske i sedi na propisanoj udaljenosti, i od glumaca i među sobom.

Slobodan Savić, umetnički direktor i selektor festivala

Reč direktora

U ČAST POZORIŠTA

Ukazana mi je velika čast da Vas mogu pozdraviti u okviru 15. Joakimfesta, Međunarodnog pozorišnog festivala, koji vrednuje i promovise savremeni pozorišni jezik.

Pre petnaest godina počelo je ostvarivanje jedne davno osmišljene ideje, da i grad Kragujevac dobije relevantan festival, kakav zaslužuje s obzirom na svoju dugu pozorišnu tradiciju i pažljivo odnegovanu publiku.

Kao jedan od najposećenijih kulturnih događaja u Kragujevcu, Festival daje ogroman doprinos međunarodnoj afirmaciji našeg Grada, a kultura je ta koja, na najbolji način, predstavlja naše vrednosti i tradiciju.

Joakimfest je od ove godine odlukom grada Kragujevca, koji je i generalni pokrovitelj Festivala, uvršten u program Stalnih manifestacija u oblasti kulture od značaja za grad Kragujevac. Od ove godine Festival ponovo finansijski pomaže i Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije.

Koliko god smo svesni značaja razvoja nacionalnih kultura i svega što se dešava unutar njihovih granica, ipak u prvi plan stavljamo ideju da svi, na kraju, pripadamo jedinstvenom prostoru kulture ljudske civilizacije u kojoj fizičke, mentalne, jezič-

ke i druge granice mogu sa lakoćom biti prevaziđene snagom i kreativnošću darovitih i nadahnutih umetnika.

Loše okolnosti koje živimo i nimalo optimistična slika današnjeg sveta mogu postati, nažalost, izgovor da se odustane od borbe i unapred preda. Knjaževsko-srpski teatar i Međunarodni pozorišni festival Joakimfest nalaze i nalaziće načine kako da, u vremenu prepunom iskušenja, budu sa svojom publikom, uvek prisutni i svesni trenutka.

U posebnom, festivalskom, radosnom ruhu, iako u neveselim okolnostima pandemije virusa Covid 19, očekuje nas selekcija izuzetnih predstava. Svim ljubiteljima pozorišne umetnosti želim da u narednih nekoliko dana uživaju u magiji pozorišta, a našim gostima da se ugodno osećaju u Kragujevcu i Republici Srbiji.

Dobrodošli na 15. međunarodni pozorišni festival Joakimfest.

Miloš Krstović, direktor festivala i Knjaževsko-srpskog teatra

O FESTIVALU

Joakimfest (do 2019. Joakim Inter Fest) je međunarodni pozorišni festival koji se održava svake jeseni u Kragujevcu, druge sedmice u oktobru. Festival je 2006. godine pokrenuo pozorišni reditelj Dragan Jakovljević, tadašnji direktor Knjaževsko-srpskog teatra. Od tada do danas, Festival je prolazio kroz različita razdoblja uspona i padova, u potrazi za čvrsto utemeljenim konceptom.

Početkom 2019. godine, izborom Slobodana Savića, uglednog pozorišnog kritičara iz Beograda, na mesto selektora i umetničkog direktora, izvršene su korenite promene u strukturi i koncepciji Joakimfesta. Danas je to Festival savremenog, modernog, društveno, estetski i poetički referentnog pozorišta, koji izborom predstava nastoji da bude vidljiv i prepoznatljiv, ne samo za lokalnu zajednicu, nego i u zemlji i širem regionu. Njegov koncept je evro-regionalni i temelji se na izboru predstava koje su u punom saglasju sa modernim izvođačkim pozorišnim praksama. Joakimfest slavi i neguje estetski sofisticirano, društveno odgovorno, subverzivno i emancipatorsko

pozorište, koje se hvata u koštac s gorućim problemima i fenomenima vremena i sveta u kojem živimo.

Od osnivanja Festivala do danas, na Joakimfestu (Joakim Inter Festu) izvedeno je preko 140 predstava iz 25 zemalja sveta, u kojima je učestvovalo više od 700 pozorišnih stvaralaca.

Međunarodni žiri dodeljuje dve nagrade na Festivalu: Gran-pri „Joakim Vujić“ za najbolju predstavu u celini i Specijalnu nagradu grada Kragujevca.

Festival je dobio ime po „ocu srpskog pozorišta“, Joakimu Vujiću, upravniku prvog srpskog pozorišta osnovanog u Kragujevcu, tadašnjoj prestonici Srbije, 1835. godine.

Domaćin i organizator Festivala je Knjaževsko-srpski teatar, a glavni pokrovitelj je grad Kragujevac.

Večeras na repertoaru

Pozorište „Kostolanji Deže“, Subotica, Srbija

GUSTAV JE KRIV ZA SVE

Po crtanom filmu „Gustav“; Koncept i režija: Kokan Mladenović

Dramaturg: Kornelija Goli
Kompozitor: Arpad Serda
Scenograf: Marija Kalabić
Kostimograf: Marina Sremac
Maske: Nenad Gajić
Asistent: Žofija Serda
Konsultant: Igor Greksa

Igraju:
David Buboš
Boris Kučov
Gabor Mesaroš
Imre Elek Mikeš
Krista Sorčik

REČ SELEKTORA

U središtu predstave je Gustav, poznati lik iz mađarskog crtanog filma. Sivi činovnik, građanin, radnik, koga eksploatišu, idealista, sluga režima. To je sve Gustav. Tada i danas. Postavlja se pitanje: u kojoj meri je on odgovoran za promene ili stagnaciju u društvu u kojem živi. Društveno, politički vrlo aktualna predstava, koja se metaforički odnosi na stvarnost koju živimo. Veoma karakteristično za rad reditelja Kokana Mladenovića.

O PREDSTAVI

U središtu predstave je Gustav, poznati lik mađarskog crtanog filma. Sivi službenik, državljanin, radnik koga izrabljuju, idealista, sluga režima. To je sve Gustav. Nekad i danas. Postavlja se pitanje: u kojoj meri je on odgovoran za promene ili za stagnacije u društvu u kome živi.

O REDITELJU

KOKAN MLADENIĆ je rođen u Nišu 1970. godine. Završio je srednju glumačku školu u Nišu, u klasi Mime Vuković Kurić. Diplomirao je na Katedri za pozorišnu i radio režiju Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu 1993. godine, u klasi Miroslava Belovića i Nikole Jevtića.

Bio je umetnički direktor Pozorišta „Dadov“, umetnički direktor Narodnog pozorišta u Somboru, direktor Drame Narodnog pozorišta u Beogradu i direktor pozorišta Atelje 212.

Za svoj rad, dobio je nagradu „Bojan Stupica“, nekoliko Sterijinih nagrada, kao i sve druge značajne nagrade na festivalima u Srbiji i regionu.

O POZORIŠTU

Suočava, šokira, uzbuđuje, čini te radoznalim i zavisnim. To je Pozorište „Kostolanji Deže“ već 21 godinu. Pozorište se tokom vremena iskristalísalo kao eksperimentalno, tzv. umetničko pozorište grada Subotice, prepoznatljivo po osobenom radu i estetski reditelja Andraša Urbana.